I

(Állásfoglalások, ajánlások, iránymutatások és vélemények)

VÉLEMÉNYEK

EURÓPAI KÖZPONTI BANK

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2007. április 13.)

az európai létfontosságú infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről szóló tanácsi irányelv iránti javaslatról

(CON/2007/11)

(2007/C 116/01)

Bevezetés és jogalap

Az Európai Unió Tanácsa 2007. január 23-án arra kérte fel az Európai Központi Bankot (EKB), hogy alkosson véleményt az európai létfontosságú infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről szóló tanácsi irányelv iránti javaslatról ([1]) (a továbbiakban: irányelvtervezet). Az irányelv eljárást hoz létre az európai létfontosságú infrastruktúrák azonosítására és kijelölésére; ezek olyan infrastruktúrák, amelyek megsemmisítése vagy megzavarása két vagy több tagállamot is, illetve csak egyetlen tagállamot érintene, ha a létfontosságú infrastruktúra egy másik tagállamban van. Az EKB-nak a vélemény meghozatalára szolgáló hatásköre az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 105. cikkének (4) bekezdésének első francia bekezdésén alapul.

1. **Általános észrevételek**

1.1. Az EKB teljesen egyetért az irányelvtervezet azon célkitűzésével, hogy fokozza az összehangoltságot a különböző fontos Európai Unióbeli ágazatokban a létfontosságú infrastruktúrákat és ágazatokon átnyúló szoros kapcsolatokat érintő veszélyek – különösen terrorista támadások – megelőzésére, az azokra való felkészülésre és válaszadásra tervezett intézkedések között ([2]). AZ EKB különösen fontosnak tekinti annak biztosítását, hogy az e veszélyekre való megfelelő válaszadás céljából egységes és összehangolt intézkedéseket hozzanak a különféle ágazatokban.

1.2. Tiszteletben kell tartaniuk a nemzeti és EU hatóságok meglévő hatásköreit az irányelvtervezet azon rendelkezéseinek, amelyek bizonyos feladatokat adnak a tagállamoknak az európai létfontosságú infrastruktúra azonosításával és a Bizottságnak történő bejelentésével kapcsolatban, valamint az európai létfontosságú infrastruktúrák üzemeltetői biztonsági terveinek létrehozásával, frissítésével, felülvizsgálatával és különösen rendszeres felügyeletével, illetve a minden egyes ágazat kockázati összefoglalójának a

([1]) COM(2006) 787 végleges.

([2]) Az EKB egyetért azzal az állásponttal is, hogy a létfontosságú infrastruktúrák védelmére vonatkozó európai programoknak összveszély-megközelítésen kell alapulnia, elsőbbséget adva a terrorizmusból eredő veszélyeknek, valamint hogy e megközelítés alapján a létfontosságú infrastruktúrák védelmével kapcsolatos eljárásban figyelembe kell venni az ember által okozott, technológiai veszélyeket és a természeti katasztrófákat is.

Bizottságnak történő bejelentésével kapcsolatban. Ezek közé tartoznak a központi bankok azon kizárólagos hatáskörei, amelyeket a Szerződéssel összhangban ([1]). Különösen szükség lesz annak biztosítására, hogy az irányelvtervezetet végrehajtó nemzeti rendelkezések teljesen összhangban álljanak a központi bankok fizetési, értékpapír-elszámolási és kiegyenlítési rendszerek, elszámolóházak és központi ügyfelek tekintetében fennálló felvigyázói hatásköreivel vagy kötelezettségeivel ([2]). Ebben a tekintetben úgy értelmezzük, hogy az irányelvtervezet nem érinti a központi banki hatásköröket és függetlenséget. Az irányelvtervezetbe egy preambulumbekezdést kell beiktatni e megfontolások szerepeltetése céljából.

1.3. Emellett az EKB hangsúlyozni kívánja, hogy az euro-rendszer és/vagy a nemzeti központi bankok már kialakítottak az euro-rendszerbeli fizetési rendszerekben az üzletmenet-folytonosságot biztosító intézkedéseket, és az EKB úgy véli, hogy ezt a munkát el kell ismerni abból a célból, hogy elkerülhetők legyenek a kettősségek, és biztosítható legyen a több hatóság által végzett munka egységessége.

2. **Különös megjegyzések**

2.1. *Először,* az irányelvtervezetben azonosított pénzügyi ágazat további felosztásra kerül (1) fizetési és értékpapír-elszámolási és kiegyenlítési infrastruktúrára és rendszerekre; illetve (2) szabályozott piacokra. Az EKB szélesebb értelmű megfogalmazást javasol abból a célból, hogy az lefedje a pénzügyi instrumentumok kereskedelmi, fizetési, elszámolási és kiegyenlítési rendszereit és infrastruktúráit.

2.2. *Másodszor,* a „létfontosságú infrastruktúra" fogalommeghatározása kifejezetten elismeri az ágazatokon átnyúló szoros kapcsolatokat, mivel a csak egy ágazatra vonatkozó végrehajtási intézkedések hatásosságát jelentősen leronthatja az ágazatokon átnyúló szoros kapcsolatok megfelelő kezelésének elmulasztása. Megjegyezzük azonban, hogy e fogalommeghatározás nem utal kifejezetten a csak az EU-n belül elhelyezkedő eszközökre. Ezért nem egyértelmű, hogy az irányelvtervezet értelmében miként történne a részben az EU-n kívül található olyan eszközök kezelése, amelyek megzavarása vagy megsemmisítése érintené az európai létfontosságú infrastruktúrákat. Az EKB üdvözölné, ha ebben a kérdésben további egyértelműsítésre kerülne sor.

2.3. *Harmadszor,* az európai létfontosságú infrastruktúra azonosítása szempontjából jelentőséggel bíró „súlyossági teszt" meglehetősen tág, és azt tovább kellene fejleszteni az országokban és ágazatokban a kijelölés egységességét biztosító, egyértelműbb mutatókkal. Hasznos lenne e fogalom még egyértelműbbé tétele akkor, amikor az irányelvtervezet értelmében komitológiai eljárással meghatározásra kerülnek a horizontális és ágazati kritériumok. Megjegyezzük, hogy az irányelvtervezet valószínűleg további igazgatási követelményeket keletkeztet, amelyek valószínűleg többletköltségeket okoznak az infrastruktúráknak és a megfelelő hatóságoknak. Az ilyen küszöbértékek meghatározásától függően a jelenleg felvigyázás alatt nem álló infrastruktúrák is felvigyázás alá kerülhetnek, további költségek mellett.

2.4. *Negyedszer,* külön közösségi jogi aktusra lehet szükség a közösségi intézmények, szervezetek vagy hivatalok tulajdonában álló vagy általuk üzemeltetett európai létfontosságú infrastruktúrák azonosítására és kijelölésére szolgáló eljárások létrehozásához. Míg az irányelvtervezet értelmében a Bizottság tehet javaslatot a tagállamok bejelentése és a Bizottság rendelkezésére álló egyéb információk alapján az európai létfontosságú infrastruktúraként kijelölendő létfontosságú infrastruktúrák listájára, lehetséges, hogy nem lenne gyakorlatias a közösségi szervek által üzemeltetett és páneurópai dimenzióval rendelkező európai létfontosságú infrastruktúrákat olyan rendszer részévé tenni, amit a tagállamok irányítanának.

([1]) Ugyanakkor egy teljes EU-ra kiterjedő, a létfontosságú infrastruktúrák terrorista támadásoktól való védelmét szolgáló, átfogó stratégia előkészítésének összefüggéseiben az euro-rendszer ilyen kizárólagos hatáskörének elismerése nem jár azzal a következménnyel, hogy az teljesen elválna az Európai Közösségtől és mentesítené azt a közösségi jog minden szabálya alól (a C-11/00. sz. *Bizottság* kontra *Európai Központi Bank* ügy 135. pontja, EBHT 2003., I-7147. o.).

([2]) Például: az euro-rendszer kialakított elveket és eljárásokat a fizetési és elszámolási rendszerek és infrastruktúra felvigyázása tekintetében, ideértve a működési gondokkal szembeni olyan megelőző intézkedéseket, mint a 2006 júniusi, a rendszerkockázati szempontból fontos fizetési rendszerekkel kapcsolatos, üzletmenet-folytonossági felvigyázói elvárások.

2.5. *Ötödször,* az irányelvtervezet szerint az európai létfontosságú infrastruktúrának nyilvánított létfontosságú infrastruktúrák listáját az irányelvtervezettel létrehozott komitológiai eljárásnak megfelelően kell elfogadni ([1]). Az összes létfontosságú infrastruktúrát tartalmazó lista elfogadására a felsorolt európai létfontosságú infrastruktúrák védelmére megfelelő biztonsági megoldásokat tartalmazó üzemeltetői biztonsági tervek létrehozása és üzembe állítása előtt kerülne sor, mivel az üzemeltetőknek a kijelölést követően egy év áll rendelkezésükre az üzemeltetői biztonsági terv elkészítésére. Ezzel összefüggésben a nyilvánosság nem kívánatos a fizetési, valamint értékpapír-elszámolási kiegyenlítési infrastruktúrák és rendszerek tekintetében. Különösen, hogy az irányelv céljai között szerepel a pénzügyi piacokat érintő fenyegetésekre való felkészülés, nem lenne ésszerű megoldás a pénzügyi piacok zavartalan működése szempontjából érdemi jelentőséggel bíró, létfontosságú infrastruktúrák listájának nyilvánosságra hozatala. Manapság – hasonló megfontolások alapján – a világ egyetlen országa sem hozna nyilvánosságra ilyen listát. Az EKB ezért nyomatékosan ajánlja az európai létfontosságú infrastruktúrák listájának titkos kezelését.

2.6. *Végül,* az EKB nyomatékosan ajánlja a végrehajtó intézkedések meghatározásakor a létező intézkedések megfelelő megfontolását és az azon területekre való összpontosítást, amelyeken eddig még nem határoztak meg külön intézkedéseket. Ebben az összefüggésben ezért kívánatosnak tűnik, hogy ne kezdődjön meg a munka a fizetések és elszámolások területére vonatkozó intézkedések meghatározása és végrehajtása tekintetében, hanem ehelyett kerüljön elismerésre az illetékes hatóságok által már elvégzett munka. Egyfelől a további szabályozást és a kapcsolódó terheket megfelelő hatáselemzés révén kell indokolni. Másfelől fontos e területen az előírások és szabályok megfelelő rugalmasságának megtartása, hogy azokat egyszerűen és folyamatosan hozzá lehessen igazítani a változó környezethez. Az EKB előnyben részesíténé, ha nem kerülne sor jogi kötőerővel rendelkező, külön aktus elfogadására. Amennyiben a Bizottság a végrehajtási intézkedések elfogadása mellett dönt, a Szerződés értelmében az EKB-val hivatalos konzultációt kell folytatnia a fizetési és az értékpapír-elszámolási és kiegyenlítési rendszerekkel és az EKB hatáskörébe tartozó egyéb ügyekkel kapcsolatos minden ilyen intézkedésről ([2]).

3. **Szerkesztési javaslatok**

A melléklet tartalmazza azokat a szerkesztési javaslatokat, ahol a fentiek az irányelvtervezet módosítását eredményezik.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2007. április 13-án.

az EKB alelnöke

Lucas D. PAPADEMOS

([1]) Az irányelvjavaslat 4. cikkének (2) bekezdése és 11. cikke.

([2]) A Szerződés 105. cikke (4) bekezdésének első francia bekezdése.

MELLÉKLET

Szerkesztési javaslatok

A Bizottság által javasolt szöveg	**Az EKB által javasolt szöveg** [1]
1. módosítás	
Új (17a) preambulumbekezdés	
	A pénzügyi szektor alkalmazásában ennek az irányelvnek meg kell felelnie a Szerződéssel és a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányával a Központi Bankok Európai Rendszerére (KBER) ruházott feladatoknak és kötelezettségeknek. E tekintetben különleges figyelmet kell fordítani a KBER központi bankjai által a fizetési, illetve értékpapír-elszámolási és kiegyenlítési infrastruktúrák és rendszerek vonatkozásában ellátott üzemeltetői és felvigyázói feladatokra, valamint a központi bankok a pénzügyi rendszer stabilitásához való hozzájárulására. A munkavégzés szükségtelen megkettőzésének elkerülésére a tagállamoknak a központi bankok feladatkörükben végzett munkájára és rendszeres értékelésére kell hagyatkozniuk.
Indokolás – *Lásd a vélemény 1.2. pontját*	
1. melléklet: A létfontosságú infrastrukturális ágazatok listája	
VII. Pénzügy	VII. Pénzügy
Fizetési, valamint értékpapírklíring- és elszámolási infrastruktúrák és rendszerek	**Pénzügyi instrumentumok kereskedelmi, fizetési**, valamint ~~értékpapír~~klíring- és elszámolási **infrastruktúrái** és **rendszerei**
Szabályozott piacok	~~Szabályozott piacok~~
Indokolás – *Lásd a vélemény 2.1. pontját*	

[1] A szövegben vastag betűvel szedve szerepelnek az EKB által beilleszteni javasolt új szöveg. A szövegben áthúzott betűvel szedve szerepelnek az EKB által törölni javasolt részek.